

Flertallet ſig til den Betænkning, ſom allerede blev afgiven den 13de f. M. og ſom findes i Tillæg B. Jeg ſkal ikke komme tilbage til at udvikle de Grunde, ſom Flertallet deri har anført; men jeg tror dog at maatte udtale nogle Bemærkninger angaaende den Maade, hvorpaa jeg betragter dette Forhold. Jeg tog ikke Ordet ved nogen af de foregaaende Behandlinger af dette Spørgsmaal, fordi jeg da var fraværende. Naar der reizes Spørgsmaal om, hvorvidt Hr. Sagd er i Besiddelse af de Egenſkaber, der udfordres, for at han ſkal kunne tage Sæde i Folkethinget, maa man erindre, at der ikke blot er Spørgsmaal om hans Valgbarhed, men tillige om hans Valgret. Ved Valgloven af 12te Juli 1867 er Valgretten forudſat at være en almindelig Borgerret, men ikke nogen Tillidspoſt, ſom en Mand ſkal indtage. I § 1 i Valgloven af 1867 ſtaar der, at der tilkommer enhver uberygtet Mand, ſom har fyldt ſit 30te Aar, Valgret paa nogle enkelte Undtagelſer nær, og blandt de Undtagelſer, ſom berøve en Mand Valgretten, nævnes da ſørſt i § 2, at Vedkommende ved Dom ſkal være funden ſkyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling. Naar man nu vil ſpørge, hvem der ſkal afgjøre, om en Handling er vanærende, navnlig i den offentlige Mening, kan der ikke være Tale om Andet end en Appel til Folkebevidstheden, men ikke om en Henviſning til den juridiske Betydning, ſom man lægger i en vis Dom. Denne Forklaring er ikke oprindelig min; men den findes udtalt aldeles tydelig i afdøde Profeſſor Holcks Statsforfatningsret. Det er den Lærebog i Statsret, ſom ſølges ved Kjøbenhavnſ Univerſitet, og jeg ſtøtter mig til den Erklæring af den afdøde Profeſſor i Retsvidenſkab og i Statsret, at Beſtaffenheden af en vanærende Handling ſkal paadømmes efter Folkebevidstheden, men ikke efter juridiske og judicielle Angivelſer. Den ſamme retslærde Mand nævner ſom Exempel paa Domme, der ikke kunne kaldes vanærende, de Domme, ſom overgaa Perſoner for Vrefornærmelſer, og det uden Henſyn til om de lyde paa Bøder eller paa legemlige Straffe, hvorhos han udtrykkelig anfører, at Domme for Fornærmelſer i Vrefager ikke bør kunne berøve Nogen hans Valgret. Der ſpørges nu endvidere — og derom findes Intet hos Holck — om den Dom, ſom er overgaaet Hr. Sagd, er af den Beſtaffenhed, at den ſtaar den Slags Domme nær, ſom falde i Vrefornærmelſesager, og jeg ſkulde tro, at en Dom, der gaar ud paa at anſe en Mand for ſkyldig i fornærmelige Udtalelſer om en Embedsmand, omhandler omtrent ſamme Art Forbrydſelſe ſom en Dom, der angaar Vrefornærmelſer imod en Medborger. Vel er der herimod anført, at der i Straffeloven er en færegen Beſtemmelse om denne Art Sager, nemlig om Fornærmelſer imod Embedsmand i offentlige Andragender til Kongen eller til Miniſterierne, men derved tåbe viſe to Forhold ikke i indbyrdes Lighed. Man kan

paaviſe den hiſtoriske Forſkjel mellem Straffen for almindelige Vrefornærmelſer og Straffen for Klager over Embedsmand langt tilbage i vor Reſthiſtorie; men naar man lægger Mærke til, at Folkebevidstheden om en Doms vanærende Beſtaffenhed meget kan forandre ſig, kan det vel være, at Folkebevidstheden nu betragter en Dom angaaende Fornærmelſer imod en Embedsmand noget anderledes, end Tilfældet var t. Ex. før 1848. Den Regel, der er givet i Valglovens § 2, ſkriver ſig imidlertid ikke blot fra 1867; den er ikke yngre end Straffeloven, ſom er af 1866, men Begrebet i Valglovens § 2: „Vanærende“ kan veſle efter Tidernes forſkjellige Foreſtillinger. Jeg maa derfor antage, at naar man har en anſet Statsretslærers Udtalelſer om, at en Dom for Vrefornærmelſer gennem Preſiden, f. Ex. paa 4 Maaneders Fængſel, ikke kan berøve Nogen hans Valgret, bør en ſaadan Dom ſom den, der er overgaaet Hr. Sagd, heller ikke kunne gjøre det. Det er ogſaa her i Salen blevet anført, at der var den Omſtandighed, at Hr. Sagd var bleven ſat under offentlig Tiltale, medens Vrefornærmelſer ellers ere Gjenſtand for privat Tiltale; men jeg maa her ſørſt ſige, at den almindelige Folkebevidſthed er ikke ſaa ſin juridiſk, at den ſkulde ſjelne mellem offentlig og privat Tiltale. Kan der ikke tages noget Henſyn til Straffen — og jeg mener, det er ganſke viſt, at den ikke kan være det Afgjørende med Henſyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt en Handling er vanærende eller ikke — kan der endnu mindre tages Henſyn til Spørgsmalets Form, thi denne er fremfor Alt en poſitiv og tilfældig Indretning. Dette er den almindelige Betragtning, jeg ſætter imod den Paſtand, at den offentlige Tiltale imod Hr. Sagd ſkulde være afgjørende; men dernæſt maa jeg endvidere angaaende dette Punkt bringe i Erindring, hvad der maatte er ubeſkjendt for Flertallet af Thingets ærede Medlemmer, at der i en og ſamme Sag kan være baade privat og offentlig Tiltale. En Sag kan begynde ſom privat Sag om Vrefornærmelſe, men den kan ende ſom offentlig Sag, idet der nemlig i vor Lovgivning findes den Beſtemmelse, at naar Nogen i en privat Sag er idømt en offentlig Straf af Fængſel, kan han fordrø den ſaaledes aſſagte Dom indſtævnet for en høiere Ret i Skiftelſe af en kriminel eller offentlig Sag. Denne Fremgangsmaade i vor Proces er indført i 1840, og den beſtaar den Dag i Dag, men det vilde dog være beſynderligt, om f. Ex. en Mand, der i en privat Sag af den kongelige Landsove ſamt Hof- og Stadsret var dømt til 4 Maaneders Fængſel, ſkulde beholde ſin Valgret, medens den Mand, der i en aldeles lignende Sag var dømt af Høiſteret, f. Ex. til 2 Maaneders Fængſel, ſkulde miſte ſin Valgret, fordi Tiltalen paa dette Trin fra Hof- og Stadsretten til Høiſteret havde ſtiftet Form og fra en privat Sag var bleven til en offentlig. For at oplyſe dette Forhold, der er ſaa beſtinkveret juridiſk, at